

Сарајево, 31.01.2022. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 24.01.2022. – 28.01.2022.**

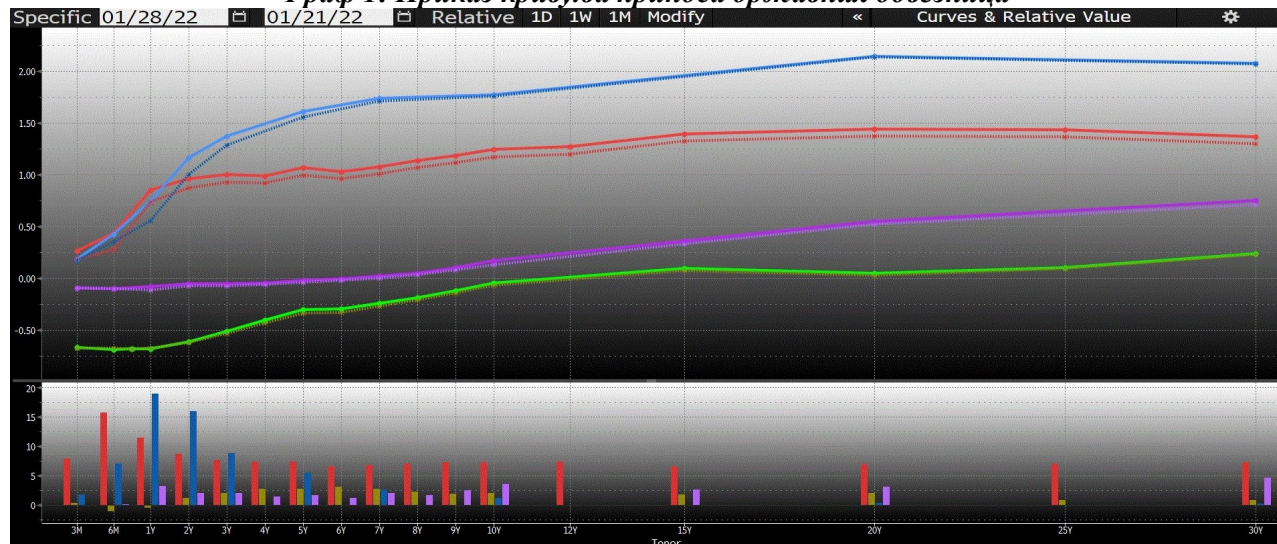
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан		
	21.1.22	-	28.1.22	21.1.22	-	28.1.22	21.1.22	-	28.1.22	21.1.22	-	28.1.22
2 године	-0,62	-	-0,61	1,00	-	1,16	0,88	-	0,97	-0,07	-	-0,05
5 година	-0,33	-	-0,31	1,56	-	1,61	1,00	-	1,07	-0,04	-	-0,02
10 година	-0,07	-	-0,05	1,76	-	1,77	1,17	-	1,24	0,14	-	0,17

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	21.1.22	-	28.1.22
3 мјесеца	-0,660	-	-0,657
6 мјесеца	-0,679	-	-0,690
1 година	-0,663	-	-0,665

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 28.01.2022. године (пуне линије) и 21.01.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

На почетку протекле седмице приноси су биљежили смањење, узимајући у обзир раст тензија на релацији Русија-Украјина. Поред ових дешавања финансијска тржишта била су фокусирана на сједницу FOMC-а, која је завршена у сриједу, након чега је услиједило прилично оптимистично саопштење, у смислу могућности бржег повећања каматних стопа у САД. Наведено се одразило на корекцију приноса обвезница еврозоне навише током трговања у четвртак, а благи раст приноса је настављен и у петак. Посматрано на седмичном нивоу приноси њемачких обвезница су повећани између 1 и 3 базна поена, док су приноси италијанских обвезница забиљежили веома благо смањење. Парламент Италије је, након шест кругова гласања, протеклог викенда за предсједника поново изабрао актуелног предсједника Mattarella, иако је он најавио да се неће кандидовати, али је пристао да поново учествује у утрци након што у претходних пет кругова гласања није било

могуће остварити потребну већину гласова. Са аспекта тржишних кретања ово је позитивна вијест јер ће на тај начин актуелни премијер Draghi, који је био један од предсједничких кандидата, остати на овој позицији и моћи да настави са досадашњим реформама, а које су наишле на позитивне критике тржишних учесника.

Члан УВ ЕЦБ De Galhau је изјавио да ће ЕЦБ учинити све што је потребно како би инфлацију довели на ниво од 2%, те истакао да монетарна политика не може представљати кочницу расту, али ни бити генератор инфлације. Стога, како сматра Villeroy de Galhau, потребно је процијенити добар темпо нормализације монетарне политике. Главни економиста ЕЦБ Lane је изјавио да ће ЕЦБ поштрити монетарну политику уколико инфлација остане изнад циљаног нивоа, али је такав сценариј за сада мање изгледан. Упркос расту инфлације на ниво од 5%, што је највећи ниво забиљежен у еврозони, ЕЦБ очекује да ће се у четвртном кварталу инфлација вратити на ниво испод 2%, иако поједини креатори монетарне политике сматрају да је ово оптимистичан сценариј. Члан УВ ЕЦБ Rehn је изјавио да еврозона неће бити суочена са одрживим растом инфлације уколико не дође до повећања плата које би се одразило на веће цијене. Додао је да, за разлику од САД, у еврозони развој повећања плата и даље остаје благ. Његов колега из Словачке Казимир је изјавио да би инфлација могла забиљежити врхунац у долазећим мјесецима, јер ситуација на страни понуде показује одређене знакове стабилизације, као и да би проблеми са доставом одређених компоненти требало да буду ријешени током ове године.

Крајем седмице су објављени подаци о БДП-у за посљедњи квартал 2021. године за неколико највећих чланица еврозоне, при чему је пад БДП-а од 0,7% забиљежен само у највећој чланици, Њемачкој, док је раст БДП-а био изнад очекивања у Француској и Шпанији.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (прелим.)	ЈАН	57,5	59,0
2.	PMI индекс услужног сектора – ЕЗ (прелим.)	ЈАН	52,0	51,2
3.	PMI композитни индекс – ЕЗ (прелим.)	ЈАН	52,6	52,4
4.	PMI композитни индекс – Њемачка (прелим.)	ЈАН	49,4	54,3
5.	PMI композитни индекс – Француска (прелим.)	ЈАН	54,7	52,7
6.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ (Г/Г)	ДЕЦ	6,8%	6,9%
7.	Индекс економског повјерења – ЕЗ	ЈАН	114,5	112,7
8.	GfK индекс повјерења потрошача – Њемачка	ФЕБ	-8,0	-6,7
9.	IFO индекс очекиваног повјерења – Њемачка	ЈАН	93,0	95,2
10.	Стопа незапослености – Финска	ДЕЦ	-	6,7%
11.	Стопа незапослености – Шпанија (квартално)	IV квартал	14,20%	13,33%
12.	Број незапослених – Француска (квартално) у '000 IV квартал	-	3.101,8	3.307,4
13.	Потрошња становништва – Француска (Г/Г)	ДЕЦ	-5,2%	-5,1%
14.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) прелим.	ДЕЦ	-	-2,9%
15.	Обим малопродаје – Ирска (Г/Г) прелим.	ДЕЦ	-	-2,2%
16.	Индустријске продаје – Италија (Г/Г)	НОВ	-	22,2%
17.	БДП – Њемачка (квартално) прелим.	IV квартал	-0,3%	-0,7%
18.	БДП – Француска (квартално) прелим.	IV квартал	0,5%	0,7%
19.	БДП – Шпанија (квартално) прелим.	IV квартал	1,4%	2,0%
20.	БДП – Белгија (квартално) прелим.	IV квартал	-	0,5%

САД

Најважније информације са одржаног састанка FOMC-а су биле у складу са очекивањима да ће Фед поштрити монетарну политику. **Комитет је до сада пружио најјаснији наговјештај да би повећање каматних стопа могло почети на наредном састанку FOMC-а који се одржава 15. и 16. марта**, те се очекује да ће циљани распон референтне каматне стопе бити прикладно повећан. FOMC је задржао референтну каматну стопу на постојећем нивоу од 0%-0,25%, те је најавио да ће програм квантитативних олакшица вјероватно бити завршен почетком марта. Предсједник Феда Powell је наговијестио да би FOMC-у било потребно још пар састанака да разради детаље за

смањење биланса стања, почевши од средине године. Powell је додао да је економија сасвим другачија, јача, да је ниво инфлације већи, тржиште рада много јаче него што је било, те ће економски раст вјероватно остати изнад тренда ове године. Према његовим ријечима, постоји доста простора за повећавање каматних стопа, без угрожавања тржишта рада.

Предсједник Феда из Атланте Bostic је изјавио да ће пажљиво пратити успоравање потрошачких цијена на мјесечном нивоу и додатне доказе да раст плата не доприноси значајном повећању инфлације, када се размишља о будућем кретању каматних стопа. Bostic је додао да га је охрабрио најновији извјештај о индексу трошкова запошљавања, који прати плате и бенефиције које исплаћују амерички послодавци, те да очекује успоравање раста плата у будућности. Индекс трошкова запошљавања је у четвртном кварталу повећан за 1,0%, испод очекивања (1,2%), након раста од 1,3% у мјесецу раније. Bostic је остао при ставу повећања каматних стопа за три четвртине процентног поена у 2022. години, а од којих би прво требало бити у марту. Уколико подаци буду еволуирали на такав начин да је потребно или пожељно повећање за 50 базних поена, Bostic је додао да ће се сложити и са том могућношћу.

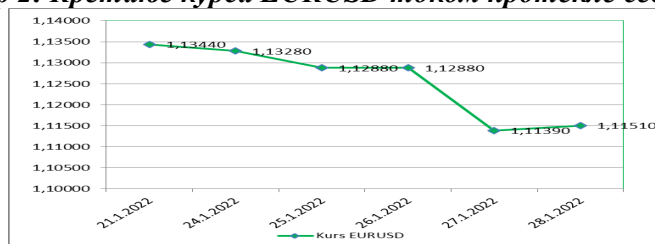
Предсједник Феда из Minneapolisа Kashkari је изјавио да очекује да ће Фед на наредном састанку повећати каматне стопе. Према његовим ријечима, инфлација је већа од очекивања и дуже траје, те се очекује да ће се нормализовати у току ове године са постепеним смањењем од средине године.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно Стање	Претходни период
1.	PMI индекс прерађивачког сектора (прелим.)	ЈАН	56,7	55,0
2.	PMI индекс услужног сектора (прелим.)	ЈАН	55,4	50,9
3.	Композитни PMI индекс (прелим.)	ЈАН	-	50,8
4.	FHFA индекс цијена кућа (М/М)	НОВ	1,0%	1,1%
5.	Индекс повјерења потрошача	ЈАН	111,2	113,8
6.	Индекс прерађивачког сектора Феда из Ричмонда	ЈАН	14	8
7.	МБА апликације за хипотекарне кредите	21. јануар	-	-7,1%
8.	Велепродајне залихе (М/М) прелим.	ДЕЦ	1,2%	2,1%
9.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	22. јануар	265.000	260.000
10.	Континуирани захтјеви незапослених	15. јануар	1.653.000	1.675.000
11.	Поруџбине трајних добара (прелим.)	ДЕЦ	-0,6%	-0,9%
12.	БДП (Q/Q)	IV квартал	5,5%	6,9%
13.	Лични приходи	ДЕЦ	0,5%	0,3%
14.	Лични трошкови	ДЕЦ	-0,6%	-0,6%
15.	РСЕ дефлатор (Г/Г)	ДЕЦ	5,8%	5,8%
16.	Индекс повјер. потрошача Ун. из Мичигена (финал.)	ЈАН	68,8	67,2

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,1344 на ниво од 1,1151.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Влада Велике Британије се налази на чврстом путу да у овој години позајми мање новчаних средстава него што је било предвиђено, али ће растућа инфлација убрзо у овом смислу обуздати слободу министра финансија Sunaka, који је под тензијом да ублажи притиске на трошкове живота. Званични подаци показују да је позајмљивање за фискалну 2021/22. годину до сада, односно од априла до децембра, скоро 13 милијарди фунти мање од планираних 146,8 милијарди фунти. Иако овакви подаци остављају простор за дјеловање уочи ревизије буџета која ће бити проведена 23. марта, подаци такође указују на раст трошкова под утицајем инфлације. ММФ је смањio прогнозе економског раста Велике Британије за ову годину под утицајем поремећаја изазваних новим сојем вируса (омикрон), мањка радне снаге и високих цијена енергије, али је за 2023. годину повећао прогнозе. Према садашњим прогнозама, ММФ очекује да ће БДП Велике Британије у 2022. години биљежити раст од 4,7%, док ће раст у 2023. години износити 2,3%, у поређењу са претходним прогнозама од 5% и 1,9%, респективно. Смањење стопе очекиваног раста у 2022. години за Велику Британију било је међу најмањим смањењима која су забиљежена и код других земаља Г7, односно напредних економија, искључујући Јапан. Инфлаторна очекивања у Великој Британији у наредних 12 мјесеци су у јануару повећана на рекордан ниво од 4,8% (у децембру 2021. године су износила 4%), што појачава забринутост ВоЕ да ће се тренутни раст цијена показати упорним. Податак о инфлаторним очекивањима је највећи од 2006. године од када се почело са праћењем ових података. Премијер Johnson и министар финансија Sunak су изјавили да ће наставити са повећањем пореза на плате од 12 милијарди фунти у априлу, упркос притисцима који долазе од стране посланика који припадају Конзервативној партији. Неки торијевци су захтијевали да се укине повећање доприноса за национално осигурање од 1,25% од априла, с обзиром на трошкове живота, посебно због очекиваног повећања трошкова енергије у домаћинствима. Ипак, министар иностраних послова Truss је изјавио да је Влада донијела “тешку одлуку” јер је суочена са ванредним околностима који су резултат пандемије.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	PMI услужни сектор Р	ЈАН	54,0	53,3	53,6
2.	PMI прерађивачки сектор Р	ЈАН	57,6	56,9	57,9
3.	PMI композитни индекс Р	ЈАН	54,0	53,4	53,6
4.	Позајмице јавног сектора (у млрд GBP)	ДЕЦ	16,1	16,1	14,0
5.	СBI пословни оптимизам	ЈАН	8	-9	2

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, док је депрецирала у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,83702 на ниво од 0,83224, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,3553 на ниво од 1,3401.

ЈАПАН

Фабричка активност у Јапану је у јануару повећана на највећи ниво у посљедње четири године, са растом производње, иако је притисак због сталног недостатка чипова, растућих цијена и пандемије Ковид19 замаглио економске изгледе. Произвођачи у Јапану су извијестили о најбржем расту производних цијена од јула 2008. године, што је указало да предузећа све више прелазе на веће улазне трошкове, који настављају са растом. Предсједник јапанске пословне федерације Токура је изјавио да је тешко одредити општи ниво повећања плата за све фирме, одбијајући позиве премијера Кишиде да компаније повећају плате како би помогле постизању одрживог економског опоравка. Иначе, Кишида је вршио притисак на фирме да повећају плате за 3% или више, зависно од профитабилности, како би подстакле економски раст и прерасподјелу богатства. Токура је изјавио да услови пословања нису исти за све компаније, тако да се не може поставити једнообразан систем за све фирме.

У свјетлу започетих годишњих преговора о висини плата у Јапану, креатори монетарне политике су настојали да умање могућност да би раст цијена сировина могао да изазове „лошу инфлацију“, гдје плате не успијевају да довољно надокнаде растуће трошкове живота за домаћинства. Под притиском опозиционих посланика, премијер Кишида је указао на то да је скорији раст цијена под утицајем глобалног раста цијена добара, те је истакао потребу да се повећају плате и приходи домаћинства како би се постигао солидан економски раст. Поједини креатори монетарне политике ВоЈ су увидјели да се инфлација на кратко убрзава ка њиховом циљу од 2%, како притисци на цијене јачају због промјене понашања предузећа у одређивању цијена, показао је резиме извјештаја са јануарског састанка ВоЈ. Према мишљењу многих чланова Одбора, потребно је одржати ултрастимулативну монетарну политику, како би се подржала крхка економија која се суочава са новим ризицима због наглог пораста броја заражених омикрон сојем.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно	Претходни
				стање	период
1.	PMI индекс прерађивачког сектора (прелим.)	ЈАН	-	54,6	54,3
2.	PMI индекс услужног сектора (прелим.)	ЈАН	-	46,6	52,1
3.	Композитни PMI индекс (прелим.)	ЈАН	-	48,8	52,5
4.	Индекс произвођачких цијена услужног сектора (Г/Г) ДЕЦ	1,0%		1,1%	1,1%
5.	Водећи индекс (финал.)	НОВ	-	103,2	101,5
6.	Коинцидирајући индекс (финал.)	НОВ	-	92,8	89,8
7.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) финал.	ДЕЦ	-	40,6%	64,0%
8.	Стопа инфлације – Токио (Г/Г)	ЈАН	0,5%	0,5%	0,8%
9.	Стопа темељне инфлације –Токио (Г/Г)	ЈАН	-0,7%	-0,7%	-0,3%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 128,98 на ниво од 128,58. JPY је депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 113,68 на ниво од 115,26.

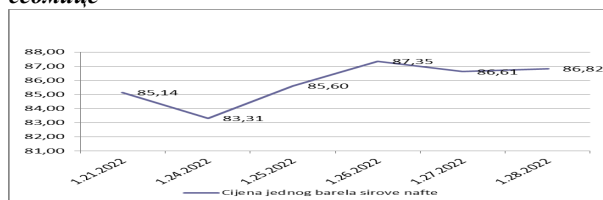
НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у уторак цијена једног барела сирове нафте је износила 85,14 USD (75,05 EUR).

Током протекле седмице цијена нафте је имала тенденцију раста углавном због забринутости око испоруке нафте под утицајем тензија у источној Европи и на Блиском истоку, што би могло додатно појачати ионако пренапрегнуто тржиште. Очекује се да ће ОПЕКС+ донијети одлуку да у марту настави са повећањем обима понуде од 400.000 барела дневно, што је слично повећању које је одређено за фебруар. Ипак, чини се да ОПЕКС није у могућности да одржи темпо планираног повећања понуде од момента када је исти усвојен. Стварна повећања су заостајала за планираним у три до пет мјесеци, за сада. У августу је повећање износило свега 94.000 барела дневно, због радова на одржавању у Казахстану који су смањили понуду ове земље. Касније је ситуација побољшана, али је на крају године повећање укупно износило 1,8 милиона барела дневно, док је планирани раст био 2 милиона барела. Средином седмице цијена нафте је била под утицајем ишчекивања резултата састанка FOMC-а, који се завршио у сриједу након затварања ЕУ тржишта. Након што је састанак завршен, цијена нафте је смањена под утицајем јачања долара, које је успједило након што је Фед сигнализирало да ће поопштити монетарну политику.

Цијена нафте је на затварању тржишта у петак повећана, шесту седмицу заредом, под утицајем забринутости због сужавања понуде овог енергента јер произвођачи настављају са политиком лимитираног раста понуде усред појачане тражње. Цијена нафте је на седмичном нивоу забиљежила раст од 1,97%. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 86,82 USD (77,86 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.835,38 USD (1.617,93 EUR).

Почетком седмице цијена злата је имала тенденцију раста. SPDR Gold Shares, који је највећи фонд за трговину златом, је у петак прошле седмице забиљежио највећи нето прилив у доларима од момента његове прве котације, односно од 2004. године, а вриједност прилива је износила 1,63 милијарде долара. До раста овог прилива дошло је прије састанка FOMC-а. До сриједије је цијена злата била под утицајима очекивања инвеститора о исходу састанка FOMC-а, а инвеститори су процјењивали могућност раста каматних стопа, узимајући у обзир забринутост за економски раст, што има позитиван утицај на раст цијене злата. Након што је састанак завршен, успједио је оштар пад цијене злата. Фед је указао на агресивнији приступ у борби против инфлације него што се очекивало. Предсједник Феда Powell је истакао да ће Фед дјеловати у правцу сузбијања највеће инфлације у последњих 40 година, укључујући и могуће повећање каматних стопа у марту, као и учесталије повећање камата него што се очекивало.

Цијена злата је током трговања у петак смањена, у значајној мјери јер су шпекуланти редуковали позиције у злату услед слабења тражње за овим племенитим металом. Word Gold Council је у петак објавио вијест да је тражња за златом повећана за 10% у 2021. години, углавном због побољшаног економског раста и расположења инвеститора током четвртог квартала 2021. године.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.791,53 USD (1.606,61 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је смањена за 2,39%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

